

Vendar preveč se ne sme tacega gnojiva trositi na grede, ker sicer požgó seme.

Mlade sajenke obvaruješ bóh tudi s tem, da si njihovo seme pomočil z nekoliko kapljicami petroleja.

Če je vrsta pregosto zasajena s semenom, izruvaj varno, kar je sajenic (flanc) preveč. S temi ima gospodar že večkrat precej dobička, ker si ž njimi more nove vrste zasaditi. Sploh vsem rastlinam, ki so zasajene v vrstah, je mogoče razširjevati se in močnejšim prihajati.

To pa je največa dobrota, ki jo donaša setev v vrstah, da se plevel najlože pokončuje. Pri setvi po dolgem in širokem moraš čakati, da plevel izruješ, kadar je tako visok, da ga s prsti zgrabiš, in da suho in mokro vreme ne nagaja; pri setvi zvrstoma pa vsak čas zemljo obdelaš. Če včasih z zemljo pobrkaš, spraviš ves plevel, pa tudi marsikak mrčes na kviško, in sončni žarki vničijo uno in to.

Tudi prilivanje vode je na vrste lože in brez vsake škode; če narediš med vrsto in vrsto grabniček, pa vliješ vode na-nj, se razteka na vsako stran do korenin.

Zdravniška novica.

* Rane hitro zaceliti — priporoča 4. list moravskega gospodarsk. časnika slanino (špeh). Rezlej špeha se položi na rano in čez-nj se oveže platnena cunjica. „Ni ga boljšega pomočka za rane, posebno na pišali (Schienbein), kakor je frišni špeh.“ Tako piše v gori imenovanem časniku nekdo, ki je imel rano na pišali, pa je zaceliti ni mogel; s špehom pa jo je zacelil v 6 dnevih. Zdravnik bi sicer o tem svetu imel mnogo vprašanj, posebno, na priliko to: za kakošne rane; vendar ker se od nasvetovane pomoči saj ni škode bati, če ne pomaga, tedaj naznanjamo tudi mi to zdravilo, ker se v omenjenem gospodarskem listu z veliko hvalo priporoča.

Zemljiščini (gruntni) davek na Štajarskem in Kranjskem.

Društvo „Slovenije“ je pač pravo storilo, da je, kakor nam poslednji list „Novic“ pripoveduje, davkovske zadeve v prevdarek vzelo in da je sklenilo podučno knjižico izdati, kader se bo bližal čas nove cenitve zemljiščinih dohodkov. To mi potrjuje sestavek, ki sem ga po naključbi našel v 21. listu časnika „Slovenije“ leta 1848.

Ker je stvar ob pravem času, dajte, drage „Novice“ natisniti ta spisek.

Tako se glasí želja gospodarja Jurija Burgarja na Gorenškem. „Novice“ jej rade vstrežejo po prislovi — „et meminisse juvat“.

Bralcem „Slovenije“ je znano iz 17. lista, da za slovenski narod tako vneti poslanec iz optujske volitne okolice gosp. Dominkuš, je 25. dan velicega srpana predlog storil, naj bi se zneski katasterske cenitve v štajarski in kranjski deželi pregledali in popravili, da mu je pa minister denarstva to-le odgovoril, da je cenitva na Kranjskem že pregledana bila, iz Štajarskega pa še nobene pritožbe ni bilo, in da bi se, ako je tam kakošnega popravljanja treba, prošnja njemu samemu izročila.

Po teh besedah je gosp. Dominkuš svoj predlog zastran obeh dežel nazaj vzel, ter je po ministerskem svetu za štajarsko deželo prošnjo sestavil, in po prijaznosti gospoda poslanca moramo tù njen poglobitni obsežek na znanje dati.

V tej vlogi naklada gosp. poslanec z veliko znanostjo ob kratkem celo prigodbo v letu 1832. dognanih katasterskih del ter pripoveduje, kako da je dokončne zneske cesarska dvorna kancelija koj za prenizke spoznala, kmetom pa so se zdeli veliko previsoki. To je priložnost dalo mnogim pritožbam, mnogemu pregledovanju in mnogim komisijam, ki so se godile v letih 1833., 1834. in 1835., ktere pa niso nič opravile. Zdaj se je dolžilo, da glavitna pravila posamna niso prav izpeljana; zdaj se je zopet reklo, da so glavna vodila same kriva in napačna; eni so rekli, da se štajarska dežela z doljno Avstrijo primerjati ne sme, drugi, da se sme; nazadnje so pri naslednji odločbi ostali: Štajarski cenitni zneski, zlasti pa v dveh doljnih kresijah, prenizko stojé proti čistim zneskom kranjske dežele, in se tedaj povikšati morajo.

Zastonj je bilo vsako zoperstavljanje in pregovarjanje, — zastonj so se silne napake in pogreški kranjske cenitve izkazovali, — zastonj je bila opomba, da se je o pravici cenitve na Štajarskem že leta 1832., tedaj že tri leta pred dvomiti jelo, predno so bili znani zneski kranjske cenitve.

Meseca sušca leta 1836. sta bila na Dunaj poklicana dva poslanca iz dežele in pa tehniški svetovalec od deželnega poglavarstva, da bi imenovane zneske zagovarjali in dasiravno se je pri teh pogovorih postavna ravnava gubernije in pa štajarskih ceniteljev popolnoma opravičila in so bile tudi deželne tarife potrjene, bilo je vendar ukazano, cenitna dela še pregledati.

Naloga in konec tega pregleda, h kateremu so bili dva tuja komisarja, 2 tuja nadglednika in namesti gubernialnega uradnika pa mariborskega kresijskega poglavarja Marqueta poklicali, ni bil ta, da bi se kakošne pomote popravile, ampak le to doseči, da se zneski štajarske dežele, mejni kranjski deželi približajo in pa do naprej zaznamvanega zneska 1 milijon gold. povzdignejo.

To pregledovanje se je godilo v letu 1836. in 1837. in sklenjeno je bilo se poslužiti gotovega sredstva, namreč povikšati cene pridelkov pri vrstevanju posamesnih sosesk za eno ali več stopinj, ker se dvakrat opravičene tarife lotiti niso upali. In dobro so jo zadeli!

Da bi se ta za mariborsko, celjsko in graško kresijo večidel zastran njivnih, senožetnih in vinogradskih pridelkov namenjena naredba saj nekoliko na videz opravičila, poskusili so le od ene soseske dobiti privoljenje za povikšanje ene stopinje. Za nekoliko izurjenega uradnika, se vé, da to ni tako težko delo, zlasti pa, če župan ali soseskini možje ne sprevidijo, koliko da ta mala sprememba izdá. Ako se dobi podlaga taka od ene soseske, lahko je tudi pri 100 drugih enako povikšanje že po podobnosti storiti. Ta povikšana cenitev je pa čisti znesek tako povzdignila, da nihče mislil ni, ter je naprej odločeno visokost še prisegla. Tedaj je bilo treba zopet znižati. Tako se je pogrešek s pogreškom popravljal, in se je kaster zoper pravico in resnične primere stlačil. *)

Nasledki tega nepostavnega ravnanja so v kratkem bili ti: 1. Štajarsko oralno ali njivno zemljišče je cenjeno, gledé na čisti dohodek, na vsaki oral čez 6 gld.; rodovitniše in vredniše avstrijsko pa le s 5 gold. in 34 krajc. (In kranjsko še veliko nad štajarsko!) 2.

*) Ni se tedaj zgodilo to, da bi se Kranjcem znižali prenapeti zemljiščini davki in potem tudi Štajarcem polajšali, — ampak obrnilo se je narobe, češ: Kranjci plačajo toliko, tedaj vi Štajarci plačate premalo — po takem morate plačati več. — Čudna logika to! Vred.